

Fosfat- och metallkartering

RAÄ 3:1, HÄGVALDS 3:1, LINDE SOCKEN, GOTLANDS KOMMUN

Arkeologisk utredning

Rapport ArkeoDok 2010:19

Dan Carlsson

ArkeoDok

Bakgrund

Undertecknad, tillsammans med Christer Olofsson från Linde hembygdsförening och arkeolog Monica Enström, har under en följd av år bedrivit begränsade arkeologiska undersökningar inom Linde Annex 1:1, Linde socken, avseende en gårdsmiljö från äldre järnåldern (stengrundsgård) och ett intilliggande gravfält från vikingatid (se rapport Arkeodok 2008:1 och 2008:20).

Fosfatkartering

Undersökningarna 2008 visade på att en anläggning inom området kunde dateras till vikingatid, 900-tal. Området öster om ängten och platsen för järnåldersgården, liksom norr om densamma, fosfatkarterades föregående år för att få ett grepp om det i den intilliggande åkern kunde finnas lämningar av gården under vikingatid. Initialt karterades åkermarken öster om stengrundsgården. Det visade sig då att det intill åkerkanten var höga värden och att det ut mot åkern avtog i intensitet. För att komplettera fosfatkartan togs två rader med prover inne i ängten, vilket gav helt andra värden än ute i åkern (se karta på följande sida). Proverna togs med 20 meters mellanrum och analyserades med citronsyremetoden.

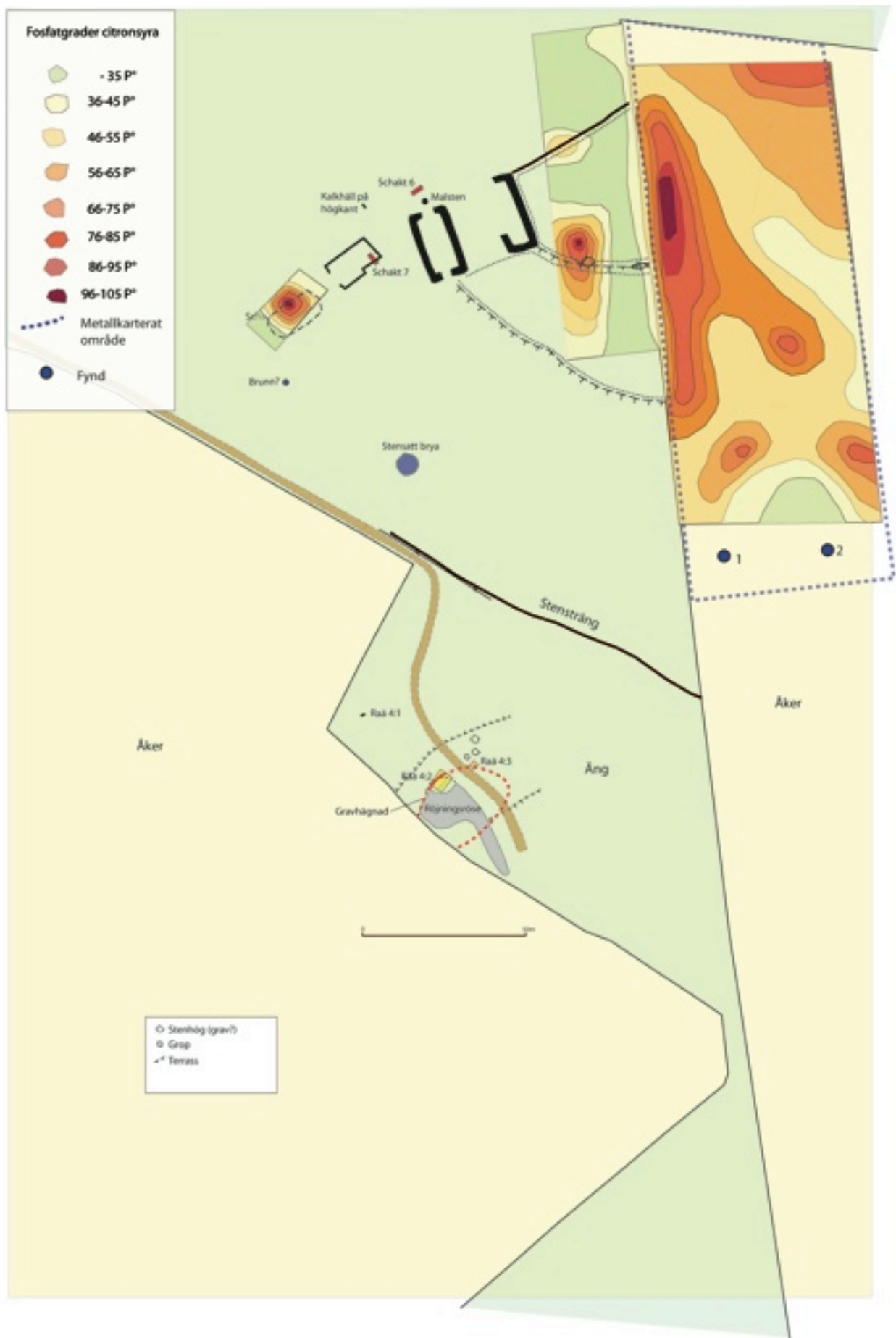
Det är uppenbart att gränsen mellan ängten och åkern spelar in vad gäller nivåerna på fosfater. I ängten kan det vara så att vi inte nått ner till relevanta lager, men att det i åkern är lättare att komma åt då eventuella kulturlager sannolikt i hög grad är uppblandade med matjorden. Men det bör även noteras att åkern är intensivt nyttjad vilket innebär att fosfatnivåerna genomgående är högre än i omgivande icke odlade arealer.

Utgående från resultatet av fosfatkarteringen genomfördes en metallkartering av en större del av åkern öster om stengrundsgården.

Metallkarteringen

Metallkarteringen genomfördes som sökstråk med 10 meters lucka inom ett tämligen stort område av åkern, utgående från stengrundsgården och österut. Erfarenhetsmässigt ringar man väl in en boplatz från yngre järnålder- medeltid med sökstråk med 20 meters lucka. Totalt kom ca 2000 m² att täckas in av karteringen i form av 8 sökstråk (se karta på följande sida).

Överlag var det mycket få utslag av järn, vilket normalt är rikligt förekommande på boplatser från yngre järnålder-medeltid. Av övrigt påträffades en handfull sentida skrot som kapsyler, patroner etc. Endast ett föremål påträffades som var äldre och i detta fall kan knytas till yngre järnålder - ett silformat hänge från tidig vikingatid. Ytterligare ett föremål togs tillvara i form av en liten rundad blyplatta. I övrigt förekom inga andra fynd.

Analys och tolkning

Resultatet av metallkarteringen visade på att det av allt att döma inte finns någon boplats från den yngre järnåldern i åkern öster om järnåldersgården. De höga fosfatvärdena i kanten av åkern får sannolikt ses som tillhörande äldre järnåldersgården.

Det påträffade silformade hänget, liksom blyplattan, är att se som tappade föremål och ur fornminnessynpunkt betraktas som lösfynd, även om de bör kunna knytas rent rumsligt till raä 3:1.

Till vänster silformat hänge (nr 1) från tidig vikingatid. Till höger en rund blyplatta (nr 2), 2,4 cm i diameter och 0,5 cm tjock. Foto D. Carlsson.

Fyndlista

Nr	Beskrivning	Ö-koord	N-koord	Datering
1	Silformat hänge, brons, längd 2,2 cm, bredd 1,4 cm.	703321	6352830	Tidig vikingatid
2	Blyplatta, 2,4 cm i diameter, 0,5 cm tjock	703352	6352838	

Tekniska och administrativa uppgifter

ArkeoDoks projektnr	2010:19
Länsstyrelsens diarienummer:	431-1384-10
RAÄ nummer	3:1
Uppdragsgivare:	Egen forskning
Typ av undersökning:	Utredning
Utförandetid, fältarbete:	Augusti 2009, 1 fältdag
Län:	Gotland
Landskap:	Gotland
Kommun:	Gotland
Socken:	Linde
Fastighet:	Hägvalds 13:1
Fastighetskartans blad:	63H 5a SV
Koordinatsystem:	SWEREF
Höjdsystem:	RH 00
Projektledare:	Dan Carlsson
Fältarkeologer:	Dan Carlsson, Monica Enström
Rapportansvarig:	Dan Carlsson
Kartor & Layout:	Dan Carlsson
Kvalitetssäkring:	Dan Carlsson
Underkonsulter:	Inga
Fynd:	Två fyndposter togs tillvara. Föremålen förvaras hos ArkeoDok i avvaktan på fyndfördelning